

Monument někdejšímu vládci Moravy

ČT 1 - Týden v regionech - Brno 20.6.2009 Alena Šedivá

Moderátor

Monument někdejšímu vládci Moravy postavit, Jošta Lucemburského postavit a k sochu jeho 600letému výročí odhalit. Tak rozhodli představitelé města Brna. Jejich přání a plány však nabraly v posledních dnech poněkud jiný směr. Nad osudem markraběte Jošta a jeho výtvarnou podobou se můžete zamyslet spolu s Alenou Šedivou v následující reportáži.

Autor

Měl se stát symbolem odvahy. Jedné ze 4 Platónových ctností. Místo něj teď představuje pravý opak - váhavost, strach, obavy. Jošt Lucemburský, markrabě moravský a braniborský, zvolený král římský. 35 let kdy vládl Moravě mu stačilo k tomu, aby se do její historie zapsal jako jedna z nejvýznamnějších osobností. A pár měsíců, možná i dnů stačilo a rázem je z něj postava zatracovaná. Jezdec na koni ani bičem prásknout nestihl. Natož tak vyrazit na svou první velkolepou jízdu. Socha markraběte Jošta bez tváře. Do bronzu oděna, na podstavci z umělého kamene vztyčená. Ztratila podobu, v sádrovém odlitku zůstává zakletá. Socha akademického sochaře Maria Kotrby. Návrh, který zvítězil v soutěži umělců o podobu důstojného pomníku moravského panovníka vytvořeného jako alegorie odvahy.

Marius Kotrba, akademický sochař, autor vítězného návrhu:

Každé rozhodnutí potřebuje odvalu. Nemyslím si, že moje socha je nějak zvlášť nekonvenční, ale její tvarosloví je specifické. Není to prostě reálný kůň, který běhá po louce. Je tam jen ten jeho duch nebo ten pocit.

Petr Hruša, architekt, člen odborné poroty:

Socha odvahy reprezentuje taky určitou odlehčenost a odvážnost. Ve chvíli, kdy ta odvážnost tady nebude a bude tady nějaká figurativní výzdoba, pak to bude taková tragikomedie.

Richard Svoboda, senátor, předseda sdružení Jošt Moravský:

Ta odvalu je v tuto chvíli na brněnských radních, zda ta socha vítězná má ty parametry a odhodlají se k tomu, aby ji postavili nebo za zůstane pouze u té soutěže.

Marius Kotrba, akademický sochař, autor vítězného návrhu:

Na magistrátu jsou lidi velice různých profesí. Nikdy se nezabývali výtvarným uměním, takže jejich pohled je jiný než můj, který jsem ponořený celý život v té tvůrčí sochařské práci.

Autor

Sláva vítězům, čest poraženým. Každému, co jeho jest. 1,2 mil. Kč autorům třech vítězných návrhů, odborné porotě právo o nich rozhodnout a brněnským radním právo veta.

Roman Onderka /ČSSD/, primátor města Brna:

Co se týče toho, jestli byla soutěž zbytečná nebo nebyla, nebyla. Odborná porota hodnotí umělecké dílo. Rada rozhoduje, jestli toto umělecké dílo v daném prostoru realizuje nebo ne.

Autor

Soutěž skončila, ale ten pravý boj teprve začne. Znovu, na brněnské radnici. Nově pak na Radnické ulici. V tamní galerii teď jsou vystavená, na anketním lístku vytištěná díla 44 umělců. Realistická, popisná, abstraktní a těžko rozpoznatelná a typicky originální. Co na tom, že už všechno o nich od poroty víme, když jí teď však nevěříme. Každá rada teď je drahá. Městská rada rozhodnout se zdráhá a tak o radu návštěvníky žádá.

Roman Onderka /ČSSD/, primátor města Brna:

Jestli ten názor bude dostatečně hlasitý, tak neovlivní radu města Brna, ale ovlivní určitě některé z radních města Brna. A to je důležité, protože radní o té věci přemýšlí. A pokud slyší hodně silný hlas, dávají mu zapravdu.

Autor

Čas a trpělivost především. Nač pak spěchat s dílem, které stát miliónů skoro 11 A ještě tu stát po staletí?

Petr Hruša, architekt, člen odborné poroty:

Ta obava je lichá, protože ten návrh je v podstatě klasický akorát v moderním nebo soudobém tvarosloví. Takže ta klasicita a velká zjednodušenost nebo stylizace nevede k žádnému anachronismu a zároveň by to kolemjdoucí si myslím přijali a pochopili.

Autor

Vzdejme hold Joštovi, postavem mu pomník. S touto myšlenkou přišel senátor, bývalý brněnský primátor Richard Svoboda. K 600, výročí korunovace markraběte Jošta římským králem připadajícímu na 1. říjen 2010 mělo být podle plánů přání splněno.

Richard Svoboda, senátor, předseda sdružení Jošt Moravský:

Neřekl bych, že jsem smutný. To není ten pocit, který z toho mám. Ta šance pořád existuje, vybere-li se ten návrh, který tu soutěž vyhrál. Ale myslím si, že v tuto chvíli se ten termín přirozeně vzdaluje.

Autor

Otazník visí jak nad jezdeckou sochou moravského panovníka, tak i nad společností nesoucí jeho jméno - občanským sdružením Jošt Moravský. Tedy přesněji řečeno, nad jeho pokladničkou, do které už v rámci veřejné sbírky nasypali sponzoři bezmála 1,5 mil. Kč.

Richard Svoboda, senátor, předseda sdružení Jošt Moravský:

V případě, že se ta socha aktuálně, tzn. teď v tomto čase nebude stavět, že všechny kdo dali oslovíme a zeptáme se jich, zda jim vyhovuje, že ty peníze uložíme někde na bezpečný

bankovní účet. V případě, že se někomu nebude zdát to čekání, tak samozřejmě jsme připraveni ty prostředky vrátit.

Autor

Mezi tím mohou radniční páni nechat znovu vydělat dalším sochařům, výtvarníkům, architektům. Zřejmě podle rčení opakování matka moudrosti je totiž ve hře vypsání soutěže nové.

Roman Onderka /ČSSD/, primátor města Brna:

Do měsíce budeme znát výsledek jestli dojde k realizaci stávajícího vítěze této soutěže, či rada vyhlásí novou soutěž.

Richard Svoboda, senátor, předseda sdružení Jošt Moravský:

Já si myslím, že by bylo dobré nechat si nějaký čas, znovu tu věc zvážit a počkat s nějakým odstupem, třeba v příštím období, v novém složení rady.

Autor

S novou radou, nové rozhodnutí přijít může. Nebo se soutěží novou, nový Myslbek narodí se. Či v novém miléniu, nová ctnost. Že by parkoviště na věčnost?

Petr Hruša, architekt, člen odborné poroty:

Věřím, že to tady stát bude. Pokud tady stát nebude, tak to bude zařazení se Brna na úroveň provinčních měst, které mají obavu vystavět ne pomník, ale sochu. V tom je rozdíl. Tady nemá stát pajdulák, ale vážná věc.

Autor

Kdy se bude Jošt prohánět na koni po nově vydlážděném Moravském náměstí a jeho socha ozdobí místo, v jehož blízkosti odpočívá? Jaká, která a čí bude? Kde hledat odpověď? Pro tuto chvíli snad jen ve hvězdách.